

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
		10/7-1-6
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум:
		11.4.2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Доцент др Мирјана Илић
2. Ванредни професор др Марина Јањић
3. Доцент др Ирена Цветковић Теофиловић

2. Одлука Већа департмана за српски језик број 10/7-2-29 од 6. октобра 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Јелена Горан Тончић
2. Година уписа на мастер академске студије
2014/2015.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије филологије (модул српски језик)

III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

Деривациона гнезда лексеме кућа и лексичко - семантичке групе делови покућства у српском језику

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-6

Датум:

11.4.2016.

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Рад се бави деривационим гнездима лексичко-семантичке групе кућа и делови покућства. Лексичко-семантичка група кућа и делови покућства обухвата следеће немотивисане лексеме: *кућа, врата, прозор, под, зид, плафон, кров, кревет, сто, столица*. Деривациона гнезда чине речи које имају заједничко основно значење изражено истим низом гласова, које даље различитим начинима творбе добијају нова значења. Новостворене речи од немотивисане добијене су различитим начинима творбе: суфиксацијом, префиксацијом, компомпозијом, префиксално-суфиксалном творбом. Детаљно се анализира полисемантичка структура сваке лексеме која има функцију мотивне речи и посматра се како се даље та семантика прелива у новостворене лексеме. Корпус је пре свега речничке природе и састављен је на основу Речника српскохрватског књижевног језика Матице српске. Рад има укупно 88 страница. Рад се састоји од седам одељака која су даље издељени у укупно 60 пододељака. На крају рада дат је списак литературе. У првом одељку (7-8) даје се опис теме рада. У другом одељку (9-10) даје се предмет и циљ рада, као и теоријска основа. За теоријску основу узима се компоненцијална анализа као најподеснија за семантичку анализу мотивних и мотивисаних речи. Циљ рада је да се утврди како се семантика мотивних речи прелива у новостворене, да се квантитативно и квалитивно опише свако деривационо гнездо. У трећем одељку (11-16) које се састоји од 3 пододељака говори се уопште о лексикологији и семантици, дефинише се појам лексеме. У четвртном одељку (16-19) разматра се творба речи и дају се дефиниције и објашњења свих творбених процеса у српском језику. У петом одељку (19-41) који садржи 12 пододељака анализирају се првостепени, другостепени деривати лексеме кућа и то из категорија именица, придева, глагола и прилога, затим се наводе префиксалне, префиксално-суфиксалне творенице и композите лексеме кућа и на крају се даје резиме анализе овог деривационог гнезда. У шестом одељку (41-80) које се састоји од деривационих гнезда лексема којима се именују делови куће и покућства срећемо укупно 45 пододељака. Лексеме су анализиране са аспекта суфиксалне, префиксалне и творбе слагањем и после сваког деривационог гнезда следи резиме у коме се сумирају резултати везани за новостворене лексеме. Седми одељак чини закључак, а за њим следи списак литературе. Најбогатију полисемантичку структуру има лексема кућа и она има и најразвијеније деривационо гнездо са највећим бројем новостворених лексема. Ово деривационо гнездо доминира и њему је посвећена највећа пажња. Остала деривациона гнезда су знатно сиромашнија и груписана су у један одељак. Резимеи који се налазе на крају сваког деривационог гнезда дају податке о сеама које су продуктивне у стварању деривата, о броју деривата, о доминантним творбеним процесима унутар гнезда.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-6

Датум:

11.4.2016.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА:

У прва два одељка дати су опис истраживачког задатка који је постављен, основни циљеви истраживања, основне назнаке о теоријско-методолошким полазиштима као и назнаке о очекиваним резултатима. У трећем одељку даје се дефиниција и опис лингвистичких дисциплина: лексикологије и семантике у чијем домену се налази ова тема. Описан је и дефинисан и појам лексеме. Објашњено је да лексеме могу бити семантички сиромашне или моносемантичне и семантички богате или полисемантичне. Највише значења имају лексеме из општег лексичког фонда које означавају делове човековог тела, делове куће, називе за храну и пиће и сл. Нарочито се пажња поклања семантичком аспект у творбе. Даринка Гортан-Премк уводи у нашу лексикологију термин семантичко варирање. Под овим термином подразумева се да су полисемија и деивација процеси у оквиру којих важе исте семантичке законитости. Из ове идеје следи да лексеме са развијеном полисемантичком структуром имају и велики број деривата. У четвртном одељку се дају дефиниције и теорјски се образлажу творбени процеси: суфиксација, префиксација, композиција, конверзија и комбинована творба. У петом одељку се анализира деривационо гнездо лексеме кућа. На почетку се даје речничка дескриптивна дефиниција и издвајају се продуктивне семантичке компоненте из полисемантичне структуре. Следи анализа првостепених, па другостепених деривата у категорији: именица, придева, глагола добијених у процесима суфиксације. Затим се дају префиксалне и префиксално-суфиксалне творенице и композите јер лексема добијених овим творбним процесима има знатно мање. Анализа показује да гнездо броји укупно 145 новостворених лексема, да су из укупног богатства семантичких компоненти лексеме кућа продуктивне оне које се тичу функције као места становања и места где се живи и ради. Суфиксација се показује као убедљиво најпродуктивнији начин творбе, затим следи префиксација, па композиција. У шестом одељку се даје анализа деривационих гнезда лексема: *врата, прозор, под, зид, плафон, кров, кревет, сто, столица*. Ова деривациона гнезда знатно су сиромашнија од претходног. Лексема врата развија своја значења преко своје функције која се односи на отвор на који се улази и излази. Гнездо броји укупно 30 новостворених лексема. Прозор, такође, своја значења развија преко функције, отвор у зиду зграде, куће кроз који улази светлост. Гнездо броји 19 лексема. Лексема под је јако сиромашна у смислу продуктивности и њено гнездо броји само 6 лексема. Лексема плафон је још сиромашнија и има само две лексеме у гнезду. Лексема кров броји 38 лексема и продуктивни део њене полисемантичке структуре чине семантичке компоненте које се односе на функцију и положај крова који наткриљује, штити. Гнездо лексеме зид има 32 јединице. Продуктивне семантичке компоненте односе се на изглед зида, његову вертикалност и могућност преграђивања. Лексема кревет има 9 деривата. Лексема сто има 19 деривата и све лексеме су добијене у процесу суфиксације. Лексема столица има само 4 деривата и она своја значења развија преко функције, комад намештаја за седење који обично има и наслон. Поређењем полисемантичких структура лексема са основним значењем куће и њених делова запажа се сличност у избору семантичких карактеристика које служе као асоцијативни извор за повезивање са другим семантичким садржајима, као и сродности у начину на који се асоцијације шире. Постоји разлика између полисемантичких структура или њихових делова који се ослањају на изглед и оних који се ослањају на функцију (кућа — зид). Функција је увек много сложенија. Из једне функције следе друге. Због сложености овакав образац не може дати превише резултата. Ово, пре свега, што сложенији мање експлицитан принцип истовремено је и суженији, усмеренији, суптилнији, па тако има и мање појава које се могу таквим принципима повезивати.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/7-1-6

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

11.4.2016.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Рад Деривациона гнезда лексеме кућа и лексичко-семантичке групе делови покућства у српском језику урађен је у складу са теоријско-методолошким претпоставкама од којих се пошло. Вреди истаћи да су резултати овог занимљивог проучавања изложени изузетно прегледно, на начин који пружа могућност да се брзо и успешно сагледају односи између носећих параметара. Искрпном анализом показано је како се одговарајућом комбинацијом теоријско-методолошких претпоставки могу детаљно и исцрпно анализирати лексеме којима се означавају кућа и делови покућства, као и њихови деривати. Анализа је показала да посматране лексеме развијају у дериватима значења везана за изглед и функцију мотивне речи. Апстрактна значења најчешће следе из конкретних. Ако се семантичка компонента тиче изгледа, резултат је конкретни предмет. Ако се семантичка компонента тиче функције, резултати могу бити конкретни и апстрактни. Постоји још један, трећи начин за образовање нових значења. Он представља заједницу ова поменута два. Често из изгледа појма следи његова функција. У тим случајевима изглед и функција заједно учествују као путеви за образовање секундарних семантичких реализација (ово је присутно код лексеме зид).

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Рад је смислено организован, а садржаји су јасно и прегледно изложени. Литература коришћена у раду је релативно обимна, и укључује домаће и стране ауторе, дескриптивно и теоријски оријентисана истраживања. Кандидаткиња Јелена Тончић је успешно спровела обимно лексиколошко истраживање. На више места у тексту, а нарочито у анализи података добијених на основу истраживање и синтези резултата, кандидаткиња је показала одговарајућу способност да дословно и умешно користи прокламоване методе и принципе истраживања које се примењују, пре свега, у лексикологији и семантички оријентисаној творби, базирајући своју анализу у великој мери на основним постулатима компоненцијалне анализе. Кандидат је показао завидну способност разумевања различитих методолошких оквира.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Рад представља вредан допринос проучавању српског језика, са дескриптивног, теоријског и методолошког становишта. Доноси обиље грађе, од оне која припада књижевно-уметничком стилу па све до колоквијалног регистра. Ослањањем на теоријске претпоставке компоненцијалне анализе рад обогаћује српистички методолошки инвентар, даје значајан допринос лексиколошким проучавањима српског језика и проблему полисемантичности и деривације, а доноси и информације о савременом стању у српском језику.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме: ДА

Да ли теза садржи све битне елементе: ДА

Да ли теза представља оригиналан допринос науци: ДА

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања: /

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-6

Датум:

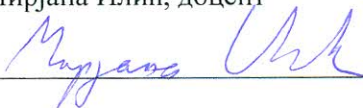
11.11.2016.

VI ПРЕДЛОГ:

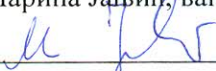
На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри јавна одбрана.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Мирјана Илић, доцент

2. Др Марина Јањић, ванредни професор

3. Доцент др Ирена Цветковић Теофиловић

